

قصه‌های قرآن

نگار هنر:

لطیف راه‌دی

www.ketab.ir

سرشناسه : راشدی، لطیف، ۱۳۲۲ -

عنوان و نام پدیدآور : قصه‌های قرآن / نگارش لطیف راشدی.

مشخصات نشر : تهران : رهروان حسینی، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری : ۴۹۶ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۲۸۲-۸-۰۰

وضعیت فهرست نویسی : فیا

موضوع : قرآن -- قصه‌ها

رده بندی کنگره : ۱۳۹۰ ق۶/۲ BPAA

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۱۵۶

شماره کتابشناسی ملی : ۲۳۸۸۹۲۲

قصه‌های قرآن

تألیف: لطیف راشدی

ویراستاران: طاهره جوادی حامد، فائزه گنجعلی، حمید حاجی‌تی، فاطمه بختیاری

حروف نگار: مهدی فیروزخانی ناشر: رهروان حسینی

نوبت چاپ: اول- ۱۳۹۱ شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

دفتر نشر: تهران، خیابان شهید نواب صفوی، خیابان شهید صفدری، کوچه خورشیدی

کوچه امیراجردی، بین پست اول، پلاک ۱۵۲، طبقه دوم تلفن: ۰۹۱۳۴۱۵۸۱۸۹

فهرست مطالب

۷	 مقدمه
۱۱	 سرگذشت حضرت آدم
۲۳	 سرگذشت حضرت نوح
۴۳	 سرگذشت حضرت هود
۶۵	 سرگذشت حضرت صالح
۸۵	 سرگذشت حضرت ادریس
۹۳	 سرگذشت ذوالقرنین
۱۰۳	 عزیر کیست؟
۱۰۹	 اسماعیل صادق الوعد کیست؟
۱۱۳	 سرگذشت حضرت یسع
۱۱۷	 سرگذشت حضرت ذوالکفل
۱۲۱	 اصحاب رس
۱۲۷	 فرمانده اوست
۱۴۱	 سرگذشت حضرت داوود
۱۵۳	 سرگذشت حضرت سلیمان
۱۷۷	 قوم سبا
۱۸۳	 سرگذشت حضرت یونس
۱۹۳	 سرگذشت حضرت یوسف
۲۱۲	 سرگذشت حضرت ایوب
۲۲۹	 سرگذشت حضرت ابراهیم
۲۷۵	 سرگذشت حضرت لوط
۲۹۱	 سرگذشت حضرت موسی
۴۱۳	 سرگذشت حضرت عیسی
۴۵۳	 پناهندگان غار
۴۷۳	 محاجه با یهود و اثبات دروغگویی آنان

مقدمه

الحمد لله رب العالمین، باری الخلاق اجمعین، باعث الانبیاء والمرسلین، رافع السموات وحافظ الارضین؛ والصلوة علی من اختاره من شجرة الانبیاء ومشکوة الضیاء ومصابیح الظلمة وینابیع الحکمة؛ مولانا ومولی الكونین؛ سیدنا وسید العالمین، الروح المجسد والجسد المروح اعنی ابوالقاسم المصطفی محمد - صلی الله علیه وآله - وعلی اولاده الاطیبین الانجبین واللعن الدائم علی اعدائهم من الان الی یوم الدین.

حمد بی بدایت و سپاس بی نهایت سزاوار و شایسته ذاتی است که جهان تاریک را به انوار دانش روشن و صفحات قلوب را به ضیای معرفت، مزین نمود و درود فراوان بر سرور کائنات و خاتم الانبیا پیامبر گرامی اسلام حضرت محمد ﷺ و بر خاندان مطهر و محترمت پاکش حضرت فاطمه زهرا و ائمه دوازده گانه علیهم السلام

خداوند می فرماید:

«لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي الْأَلْبَابِ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَنَى وَلَٰكِنْ قَصَصًا

الَّذِي يَتَّبِعُ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ»

«در داستان های (انبیا و پیشینیان) برای خردمندان عبرتی است، این داستانی ساختگی نیست؛ بلکه تصدیق سخن پیشینیان و بازگو کننده هر چیزی است و برای کسانی که ایمان آورده اند، مایه هدایت و رحمت

قرآن مجید از داستان و قصه‌ها برای تبیین حقایق دینی بهره گرفته است و در این میان بر بعضی از مفاهیم دینی اصرار دارد و برای تأکید بر این مفاهیم از قصه‌های مکرر و گوناگون استفاده نموده است. از طرف دیگر در نقل هر داستان، و قصه، عوامل مختلفی نقش دارند که از هدف گرفته تا شخصیت پردازی، حادثه و عناصر دیگر داستان را شامل می‌شود.

دعوت اسلامی که با نزول اولین آیه از قرآن کریم آغاز شده، سیر طولانی داشته، مراحل مختلفی را پشت سر گذارده است. قرآن نیز هماهنگ با روند این دعوت به صورت تدریجی نازل گشته، در نتیجه بنا به ضرورت‌هایی برای رسیدن به اهداف مقدس خود به ذکر قصه‌ها و داستان‌های متعدد اقدام نموده است.

در قرآن مجید حادثه و سرگذشتی را به صورت‌های مختلف و از زاویه‌های گوناگون بیان و این صورت‌های مختلف به تعالیم و مفاهیم گوناگونی اشاره نموده است و گاهی این قصه‌ها به صورت تکرار و برای تأکید بیش‌تر بیان شده‌اند با این روش، اهمیت موضوع و مفهومی که بیان می‌شود، روشن می‌گردد.

در بسیاری از قصه‌های مکرر قرآن، شخصیت واحد است؛ ولی حوادث مختلف؛ لذا در این جا تکرار این قصه‌ها به هیچ عنوان ملال آور نیست؛ بلکه این صحنه‌های مختلف در تکرار این داستان‌ها، تأکیدی خاص و مکمل یکدیگرند و این عدم پیدایش ملال و خستگی یکی از اعجاز قرآن مجید است و زیبایی داستان‌های این کتاب مقدس را صد چندان می‌کند.

قصه‌های قرآن از واقعیت و حقیقت و صداقت کامل الهام می‌گیرند و هدفمند می‌باشند؛ این ویژگی‌ها، سایر اصول قصه نویسی در قرآن مجید را تحت شعاع قرار داده است به طوری که عناصر قصه در پرتو آن‌ها به کار گرفته می‌شوند و سایر حالات و خصوصیات قصه‌های قرآن، ریشه در همین

ویژگی‌ها دارند؛ واقعیت و صداقت قصه‌های قرآن را خود قرآن مجید بیان می‌دارد: ذر آیه ۶۲ آل عمران می‌فرماید: «إِنَّ هَذَا هُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ»

«این داستان‌ها قطعاً حقیقت دارند و از راستی و درستی برخوردارند؛

جز خداوند متعال، هیچ خدایی نیست، او خدای پیروزمند و حکیم است.»^۱

بنابراین نتیجه می‌گیریم قصه‌های قرآن مجید، چون بر اساس حقیقت بوده و حق مدار هستند و سخنانی و وحیانی بر اساس وحی آسمانی می‌باشند، می‌توانند برای هر زمان و مکان برای هر قوم و ملت‌ای مایه عبرت و راهکار هستند به شرط آنکه خردمندان، آن را تفسیر و بیان نمایند.

این دو موضوع و دو مفهوم از آیات فوق استفاده می‌شوند اما افزون بر این دو ویژگی، ویژگی‌های دیگری نیز وجود دارد از جمله: داستان‌های قرآن، بهترین داستان‌ها و قصه‌ها هستند؛ زیرا خاستگاه وحیانی و آسمانی دارند و قرآن مجید بر این موضوع اصرار دارد و می‌فرماید:

«غُنْ نَقْصَ عَلَیْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ مَا أَوْحَيْنَا إِلَیْكَ هَذَا الْقُرْآنَ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ»

«ما با این قرآن که بر تو وحی کرده‌ایم، بهترین داستان‌ها را برایت حکایت می‌کنیم که تو پیش از این‌ها بی‌خبر بوده‌ای.»^۲

اکنون با این مقدمه کوتاه، این نتیجه را می‌گیریم: خواندن و مطالعه کردن قصه‌های قرآن، یک ضرورت اجتناب‌ناپذیری است که سعادت دنیا و آخرت را در پی دارد از این‌رو اگر طالب رستگاری و سعادت و خوشبختی دنیا و آخرت باشیم، باید به قرآن و قصه‌هایش رو آوریم و هدایت و نجات خود را رقم بزنیم.

شایان ذکر است که نگارش این کتاب به صورت بسیار دقیق و ساختاری می‌باشد و به طور کلی قالب و شکل ادبیات داستانی را به همراه دارد. سعی شده در این کار از تکنیک، عناصر و اصول قصه‌نویسی نوین و

۱. آل عمران، آیه ۶۲.

۲. یوسف، آیه ۳.

کلاسیک استفاده شود.

این کتاب شریف به صورت نگارش با حفظ محتوا و اصول تفسیر المیزان به مدت دو سال و با چندین مرتبه بازنویسی و ویرایش سامان یافت؛ شکل کار غالباً با آوردن آیه در ابتدا، بعد ترجمه آیه، سپس شرح داستانی و در انتها احادیث مربوط به موضوع داستان می‌باشد.

بر اساس اصول قصه‌نویسی نوین از تیتربندی جذاب و تکنیکی در نام‌گذاری برای هر داستان استفاده شده است.

از آن‌جا که این کار، کار قرآنی بوده، قداست خاص خود را دارد و از تفسیری بس بزرگ که صاحب آن نیز یکی از انسانهای بزرگ و در حدّ اعلایی از کمال برخوردار بوده، برگرفته شده است؛ بسیار تلاش نمودیم نقایص کار را به حداقل برسانیم و آن طور که شایسته مقام و شأن قرآن و مفسر آن است، نتیجه دهد.

در نگارش این کتاب سرورانی، ما را یاری دادند که صمیمانه از مساعدت خالصانه آنان، تشکر و قدردانی می‌نمایم.

از خداوند منان عاجزانه و مواضعانه درخواست می‌نمایم این تلاش را از ما بپذیرد و دل نازنین صاحب الامر و الزمان را خرسند گرداند و ذخیره و توشه‌ای باشد برای خود و ذریه‌ام برای روز محاد و حشرمان.

هم‌چنین امیدوارم بندگان خداوند منان از تعالیم این کتاب و آموزه‌هایش بهره کامل برده، موجب خوشنودی خداوند ستیج و قدوس گردد و مایه تقرب به درگاه قدسی و ربوبی قرار گیرد.

ربنا تقبل منا واجعله ذخراً و زاداً لاخرتنا انک انت السميع العليم و فقال لما تريد.

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمين

قم المقدسه

العبد

لطيف مطوف راشدي

